

Ons nummer: 025.001856

Informatie raad/mededeling college

Onderwerp	Informatie aan de raad over subsidieverstrekking 2024
Commissie	Boarger en Mienskip
Collegebesluit d.d.	23 september 2025
Portefeuillehouder	Petra van den Akker
Team	Cultuur en Sport
Adviseur	Amadeus Heemsbergen

Reden informatieverstrekking informatie gevraagd door raad d.d. 19 december 2019

Collegebesluit

Met bijgaande actieve informatie de raad te informeren over de subsidies die in 2024 zijn verstrekt en de stand van zaken ontwikkelingen aanbevelingen Rekenkameronderzoek.

Toelichting/achtergrond

Net als elk jaar wordt de raad geïnformeerd over de subsidies van het voorgaande jaar en ontwikkelingen als gevolg van het Rekenkameronderzoek. Bij de vaststelling van de Algemene subsidieverordening 2020 heeft de raad in bijgaand amendement aangegeven jaarlijks geïnformeerd te willen worden over:

1. welke organisaties subsidie krijgen;
2. hoe de spreiding van subsidies over de gemeente is;
3. hoe de benutting van de subsidiebudgetten is.

Daarnaast heeft de Rekenkamer aanbevolen om inzicht te geven in het succes van een regeling door (een toelichting op) de uitputting van de budgetten. Het college heeft in bijgaande brief toegezegd dit punt toe te voegen aan het overzicht van subsidieontvangers dat de raad jaarlijks ontvangt.

Omdat het bij beide onderwerpen gaat om het terugkijken naar ontwikkelingen op subsidievlak, is ervoor gekozen deze twee onderwerpen integraal voor te leggen. Dit maakt het wel omvangrijker. Vorig jaar is dit ook op deze manier gedaan. Zie hiervoor bijgaand collegebesluit en actieve informatie verantwoording subsidies 2023.

Over de tot stand koming

Subsidieaanvragen werden tot 1 mei 2024 na binnenkomst centraal geregistreerd in de Subsidie Beheer Applicatie (SBA). Dit gaat nu anders. De subsidieapplicatie is per 1 mei 2024 afgeschaald (end of life). Sinds 1 juli 2025 wordt, als gevolg van gunning via Europese aanbesteding, gewerkt aan de implementatie van het [Subsidie Volg Systeem](#) (SVS) van Ignite Group (vindsubsidies). Verwachting is dat het vanaf 1 januari 2026 stapsgewijs mogelijk wordt om met dit systeem subsidies digitaal aan te vragen en hierover digitaal te besluiten.

Dit overzicht is tot stand gekomen door vanuit het financiële systeem een export te maken over 2024 van de bij het coördinatiepunt subsidies bekende budgetposten, waar tot mei 2024 subsidies uit zijn betaald. Dit is geen sluitend overzicht. In zijn totaliteit gaat het om 1645 subsidiebetalingen (incl. indexbetalingen). Er is op dit moment geen overzicht van het aantal subsidies dat bijvoorbeeld is geweigerd, ingetrokken of niet in behandeling genomen. Wel is bekend dat in 2024 3 bezwaren zijn ontvangen. Deze zijn ingetrokken.

Aanbevelingen Rekenkameronderzoek

De Rekenkamercommissie heeft in 2022, op basis van haar zelfstandige bevoegheid om onderzoek te doen, uitgebreid en gedegen onderzoek gedaan naar het proces van subsidieverstrekking in de gemeente. Centrale vraag hierbij was: *“Hoe verloopt het verstrekken van subsidies binnen de gemeente en hoe zou het verstrekken van subsidies verder geoptimaliseerd kunnen worden?”*

De onderzoeksopzet en eindrapportage van het onderzoek subsidieverlening zijn te raadplegen op de [pagina van de Rekenkamer](#). Hieronder staan de aanbevelingen uit het onderzoek opgesomd, inclusief een beschrijving van de huidige stand van zaken.

Advies 1: Het geven van subsidie op basis van een regeling in plaats van de (bijlage van de) Programmabegroting*. Het gaat hierbij concreet om de evenementen, musea, culturele commissies en historische werkgroepen:

* De rekenkamer adviseert dit, omdat deze werkwijze een aantal voordelen heeft:

- a. Onze regelingen hebben een subsidieplafond. Daarmee zijn financiële risico's uitgesloten;
- b. In regelingen staan definitives, criteria, weigeringsgronden en manieren van gelijke verdeling. Het geven van subsidie is daarmee doelgerichter;
- c. Nieuwe aanvragers zijn eenvoudig in te passen.

A. Evenementen:

Na vaststelling van de Evenementenvisie 'aan de slag met evenementen' door de raad op 18 juli 2024 (zie bijlage), is het traject om te komen tot nieuwe integrale regelingen (sport, cultuur, toerisme) gestart. Het is hierbij duidelijk dat er heel veel verschillende actuele visies zijn die dit onderwerp (zijdelings) raakt.

Er is een centrale werkgroep en subgroepen op de volgende terreinen:

1. Duurzaamheid, circulair & vergunningen (=intern);
2. Toegankelijkheid & Inclusie. Betreft input van de werkgroep toegankelijkheid, het netwerk inclusie, de cliëntenraad werk/inkomen en de adviesraad sociaal domein (=extern).

Tegelijkertijd loopt de aanpassing van de Algemene subsidieverordening. Dit haakt hier op in. Vanuit genoemde groepen is input ontvangen voor bewustwording, het ontwikkelen van regelingen en actualisatie van de verordening. Kort gezegd ligt de grootste focus op dit moment op het maken van regelingen op de terreinen sport, toegankelijkheid/inclusie en duurzaamheid.

Duurzaamheid/Circulair/Vergunningen

Deze subgroep heeft in beeld gebracht wat wettelijke verplichtingen zijn waar open en gesloten evenementen zich sowieso al aan moeten houden. Er zijn best practices verzameld van kleine, middelgrote en grote evenementen, links naar interessante websites en er is een centrale boodschap geformuleerd die we over willen brengen, te weten:

“We willen graag dat organisaties en bezoekers van evenementen steeds meer rekening houden met hun milieu-impact, en dat zij zelf gemotiveerd zijn om met duurzaamheid aan de slag gaan.”

Vervolgens is advies uitgebracht over de omschrijving van de begrippen duurzaamheid, circulair en een inspanningsverplichting. Bij dit laatste wordt gedacht aan het volgende:

“Voor evenementen die jaarlijks meer dan € 5.000 én in totaal meer dan 2500 bezoekers ontvangen, geldt (per 2027?) een inspanningsverplichting om het evenement zo duurzaam mogelijk te organiseren”.

Voor wat betreft het aantal bezoekers haken we aan bij de risicoscan vergunningen. Minder dan 2.500 bezoekers is hierbij kleinschalig. Insteek hierbij is om bij sportevenementen alleen te kijken naar het bedrag en niet het aantal bezoekers (deelnemers/toeschouwers). Dit is lastig meetbaar.

Hiernaast wordt gewerkt aan een regeling stimuleren duurzaamheidsmaatregelen (plus-variant), met gemeente [Zandvoort](#) als voorbeeld. Insteek is dat organisatoren die een evenementensubsidie ontvangen, aanvullend subsidie kunnen vragen voor plannen die passen binnen bepaalde duurzaamheidsmaatregelen. We verwachten deze regeling begin 2026 vast te stellen.

Toegankelijkheid, Inclusie en Social Return on Investment (SROI)

Vanuit deze adviesgroepen is geadviseerd over best practices, links naar interessante websites en er is een centrale boodschap geformuleerd, te weten:

“Om werkelijk toegankelijk te zijn voor iedereen moet er een positieve inspanningsverplichting komen en moeten er extra stappen en investeringen worden gedaan, zodat mensen met een beperking ook daadwerkelijk mee kunnen doen aan een evenement.”

Daarnaast zijn begrippen als toegankelijkheid, inclusie en SROI gedefinieerd. Bij inclusie en toegankelijkheid gaat het vooral om op een eenvoudige manier gelijkwaardig mee te kunnen doen. Vanuit het inclusiebudget reserveren we per 2026 € 10.000 voor een aanvullende subsidie (plus-variant). We betrekken de adviesgroepen bij het (in)formele inspraaktraject van de verordening, de evenementenregeling en de plus-varianten. Dit mede in het kader van het motto van het VN-verdrag Handicap: ‘niets over ons, zonder ons’. We verwachten deze regeling begin 2026 vast te stellen.

Sport

We steken in op een regeling die een mix is tussen de bestaande sportevenementenregeling en de cirkels uit de evenementenvisie, met name als het gaat om traditionele Friese sporten. Omdat het bij sport gaat om deelnemers en toeschouwers, is dit minder makkelijk te vergelijken met (categorieën van) bezoekers. Daarom gaan we binnen het hoofdstuk Evenementen een aparte paragraaf voor Sport opnemen. Dit betekent dat we een aantal zaken anders gaan organiseren:

1. Spulwike (deze valt nog onder sport, maar past beter bij de algemene evenementenregeling vanwege het culturele gehalte);
2. Elfstedentochten (er is op dit moment één organisatie die volgens de programmabegroting subsidie ontvangt. We willen dit breder toegankelijk maken en onderbrengen in de nieuwe subsidieregeling);
3. St. Leef onbeperkt sporten (we sluiten aan bij de provinciale beweging om dit subsidiebedrag om te zetten in een bijdrage aan een provinciaal fonds);
4. Fryske sporten (deze categorie ontbreekt nog. Door het toevoegen van deze categorie aan de regeling geven we invulling aan de cirkelbenadering uit de evenementenvisie);
5. Eenmalige- én jaarlijkse subsidies (we steken in op een eenduidig toetsingskader en subsidieplafond. Dit ligt er nu alleen voor eenmalige subsidies).

We verwachten deze regeling voor de zomer 2026 definitief vast te stellen.

Variant regelarm (bij subsidiebedrag < € 10.000)

We vinden het belangrijk dat het ontvangen van subsidie regelarm en eenvoudig is. Er ligt een groot spanningsveld tussen ambities en regelarm. De cirkelindeling uit de evenementenvisie is in de basis niet regelarm, omdat het gaat om niet-meetbare begrippen. Meetbaar maken is ingewikkeld. Om hier toch aan tegemoet te komen werken we aan een regelarme variant gericht op organisaties die minder dan € 10.000 subsidie ontvangen.

Gedachte is dit te baseren op de categorie-indeling van bezoekers die ook bij vergunningen wordt gebruikt. Hieruit valt dan direct af te lezen wat een organisator maximaal kan krijgen. Door de subsidie ook te baseren op een percentage van de kosten waar subsidie voor mogelijk is, ontstaat een evenredigheid op basis van financiële omvang (meer maatwerk).

Variant cirkels (bij subsidiebedrag > € 10.000)

In de evenementenvisie wordt uitgegaan van cirkels. Het gaat hier echter om niet-meetbare begrippen (verhaal, mienskip, waarde/impact, identiteit) die elkaar overlappen. In de regeling zal daarom een afwegingskader moeten komen waarbij een interne en/of externe commissie hieraan punten toedeelt. Dit heeft nog niet de volledige focus, maar als het gaat om voorbeelden wordt in ieder geval gekeken naar [Den Helder](#), [Apeldoorn](#), [Harlingen](#), [Venlo](#) en [Zoetermeer](#). We zullen hierbij ook bepalen hoe we promotie-organisaties hierin meenemen.

Dit proces bereiden we voor, maar dit zal worden opgepakt na vaststelling van de Algemene subsidieverordening, de regeling sport en de regelingen toegankelijkheid/inclusie en duurzaamheid. Daarin speelt ook een rol dat er een traject implementatie nieuwe subsidieapplicatie loopt.

Voor alle bovenstaande zaken geldt dat we tijdens de inspraaktrajecten verschillende varianten voorleggen voor reactie. Dit kan uiteindelijk leiden tot andere inzichten of andere accenten.

B. Musea:

Naar aanleiding van de door de raad vastgestelde nota Museumbeleid 2022 e.v. is een ambtelijke werkgroep gestart met het uitwerken van een conceptregeling en -reglement. Hierbij zijn op verschillende momenten bij alle belanghebbenden wensen en voorkeuren geïnventariseerd. Zo ook de raad via een opiniërende bijeenkomst. De raad heeft in dit kader structureel € 250.000 extra beschikbaar gesteld. Dit omdat voorheen niet alle musea structureel subsidie kregen.

De definitieve subsidieregeling is op 26 maart 2024 gepubliceerd. De aanvragen voor plannen en ambities 2025-2028 van de musea zijn vóór 1 mei 2024 door ons ontvangen en doorgestuurd naar de museumcommissie. Op basis van hun advies zijn we overgegaan tot verlenen van de 4-jarige subsidie voor 2025-2028. Op de [museumpagina](#) zijn o.a. de regeling, verslagen en adviezen van de museumcommissie te raadplegen.

De plannen richten zich op drie criteria: (1) in welke mate vertelt het museum het verhaal van Súdwest-Fryslân, (2) de inhoudelijk en artistieke kwaliteit en het criterium (3) positieve gezondheid. Hiermee willen we als gemeente bereiken dat de musea kwalitatief sterk en toekomstbestendig zijn.

In twee gevallen leidt de nieuwe systematiek tot een lager subsidiebedrag, namelijk in het geval van De Tiid Bolsward (- € 118.158) en Museum Hindeloopen (- € 21.416). De verlaging van de subsidiebedragen gebeurt in redelijke stappen over een periode van 4 jaar op basis van aankondigingsbesluiten. Deze besluiten hebben we op 19 en 20 december 2024 verstuurd. Daarnaast ontvangt Museum De Tiid sinds 2023 een jaarlijkse subsidie van € 93.956 (peiljaar 2025) voor in stand houden en uitdragen Rijksmonument. Beide musea hebben bezwaar gemaakt tegen de vermindering van de subsidie. Museum De Tiid heeft in eerste instantie ook bezwaar gemaakt tegen de vierjaarlijkse verlening. Deze bezwaren zijn ingetrokken.

Het traject om te komen tot een nieuwe regeling is in 2024 afgerond met het nemen van de besluiten voor 2025, de 4-jaarlijkse subsidie 2025-2028 en de aankondigingsbesluiten vermindering subsidie. De musea staan dan ook per 2025 niet meer in de bijlage van de programmabegroting.

C. Culturele commissies:

Culturele Commissies zijn stichtingen, verenigingen of groepen die jaarlijks een programma aan culturele activiteiten organiseren. Vaak al jarenlang. Denk hierbij aan cabaret, theatervoorstelling of lezing. Voorbeelden zijn Stichting BOOG in Bolsward, Stichting De Spylde in Warns of Stichting Kerk Wons. Momenteel zijn er 16 culturele commissies actief in de gemeente. De programma's en commissies verschillen sterk van elkaar. Zowel in aantal activiteiten, begroting en inhoud.

Het traject om deze subsidies te harmoniseren is in april 2024 gestart. Er is gedefinieerd wat een culturele commissie is en wanneer deze voor subsidie in aanmerking komt. Dit concept is op 17 juli 2024 besproken tijdens een inspraakavond. De commissies hebben overwegend positief gereageerd op de uitgangspunten van de regeling. De feedback uit deze gesprekken is meegenomen in een definitief ontwerp.

De nieuwe regeling voorziet in een basisbedrag per commissie van € 250 voor organisatiekosten en verdeelt het resterende budget als exploitatiesubsidie naar rato van de gemaakte kosten in het voorgaande jaar. Dit zorgt voor een herverdeling waarbij de subsidiebedragen als percentage van de begroting dichter bij elkaar komen te liggen. In de oude situatie was het subsidiebedrag soms 4% van de begroting, in andere gevallen 77%. Met de nieuwe regeling is dat verschil een stuk kleiner: tussen de 25% en 42%. Om excessen te voorkomen is het maximale subsidiebedrag per commissie € 10.000.

Het verschil in absolute bedragen wordt juist groter, en commissies kunnen erop vooruit of achteruit gaan als gevolg van de regeling. Met uitschieters naar boven en naar beneden. Voor de commissies die minder geld krijgen wordt een afbouwregeling van drie jaar gehanteerd waarin het verschil wordt gecompenseerd met 75% in 2026, 50% in 2027 en 25% in 2028.

Op 17 juli 2025 hebben we de [ontwerpregeling culturele commissies](#) ter inzage gelegd. Hier is 1 reactie op ontvangen. Er wordt in deze reactie positief gereageerd op de subsidieregeling en de gemaakte koppeling met de te realiseren activiteiten. Tegelijkertijd wordt aangegeven dat het flexibele subsidiebedrag onzekerheid geeft. Dit bemoeilijkt het aangaan van verplichtingen. Er wordt voorgesteld om een overgangsregeling te hanteren. Dit voorstel is in lijn met de compensatieregeling zoals deze al is opgenomen in het ontwerp van de regeling.

We voegen de regeling toe aan het totaalpakket van subsidieregelingen 2026. De regeling is van toepassing op de aanvragen voor 2026. De subsidies aan de culturele commissies staan vanaf 2026 niet meer in de bijlage van de programmabegroting.

D. Historische werkgroepen:

De eerste ideeën voor een nieuwe regeling zijn in november 2022 tijdens de erfgoedbijeenkomst voor historische verenigingen besproken met de verenigingen. Dit is ambtelijk verder uitgewerkt en heeft er toe geleid dat we op 4 juli 2023 een conceptregeling hebben vastgesteld. Deze is 6 weken formeel ter inzage gelegd. Op 17 oktober 2024 hebben we kennis genomen van de reacties van Stichting Ald Molkwar en Stichting Toankamer 't Ponthûs op de conceptregeling. Deze stichtingen waren in de veronderstelling dat ze minder subsidie zouden krijgen. Deze bedragen blijven echter gelijk. We hebben de conceptregeling ongewijzigd vastgesteld. Dit betekent dat het traject om te komen tot een nieuwe regeling in 2023 is afgerond. De historische werkgroepen staan per 2024 niet meer in de bijlage van de programmabegroting.

In het kader van de jaarlijkse actualisatie hebben we de regeling verder aangescherpt. Per 2025 definiëren we historische werkgroepen als een stichting of vereniging uit onze gemeente die is opgericht met als doel het bevorderen van het bewustzijn van de historische kennis over een dorp, stad of gebied binnen de gemeente. Er zijn subsidiemogelijkheden voor het uitvoeren van activiteiten en het beheer/openstellen van een permanente tentoonstelling. De tekst van de [subsidieregeling historische werkgroepen](#) is via de link te raadplegen.

Aanbevelingen Rekenkameronderzoek (vervolg)

- Advies 2: De mate van succes van een regeling zichtbaar maken: dit punt is toegevoegd aan bijgaand jaarlijks overzicht.
- Advies 3: Het expliciet formuleren van collegebesluiten: hier wordt zo goed mogelijk invulling aan gegeven.
- Advies 4: Duidelijker beleid voeren rondom het opvragen van controleverklaringen: dit is onderdeel van de actualisatie van de Algemene subsidieverordening en staat op de Lange Termijn Agenda van december 2025.

Bijlage(n)

1. Overzicht subsidies 2024
2. Leeswijzer overzicht subsidies 2024
3. Afschrift amendement
4. Afschrift brief Rekenkamer
5. Afschrift collegebesluit verantwoording subsidies 2023
6. Afschrift actieve informatie verantwoording subsidies 2023
7. Afschrift evenementensie 'aan de slag met evenementen'